Dosarul nr. 5r-318/2023 (4-23101421-09-5r-12072023)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

08 noiembrie 2023 **mun. Bălţi**

Judecătoria Bălţi (sediul Central)
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Schibin Vladislav
Grefier Odainic Anna

examinând în şedinţa de judecată publică cauza contravenţională la contestaţia depusă de Botnaru Pavel împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI 05995194 din 28.05.2023, întocmit de către agentul constatator din cadrul D.P. Nord al INSP în baza art.236 alin.(2) Cod contravenţional,

asupra probelor şi materialelor prezentate, instanţa de judecată,-

C O N S T A T Ă:

La 28 mai 2023, agentul constatator Buga Vadim din cadrul Direcţiei de patrulare Nord a INSP a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI05995194 din 28.05.2023 în privinţa lui Botnaru Pavel pe faptul, că la data de 28 mai 2023, ora 09.07 pe traseul M5 km 81, utilizînd autoturismul Skoda Sup. cu nr.î. AAE016, şoferul, conducînd autovehiculul în raza de acţiune a indicatorului rutier 3.27 (Limita de viteză 50 km/h, deplasîndu-se cu viteza de 85 km/h, ignorînd prevederile indicatorului rutiere 3.27 RCR, prin ce a comis contravenţia prevăzută de art. 236 alin.(2) Cod contravenţional.

Prin decizia agentul constatator, a fost aplicată sancţiunea principală cu amendă în mărime de 18 u.c., 900 lei şi sancţiunea complementară 4 puncte de penalizare.

La data de 23 iunie 2023, prin depunere poştală, Botnaru Pavel a înaintat contestaţie, solicitînd repunerea în termenul de contestare, suspendarea executării procesului-verbal cu privire la contravenţie, anularea procesului-verbal al INSP MAI05995194 din 28.05.2023 şi încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea contestaţiei, s-a invocat, că la 28 mai 2023 Botnaru Pavel, şofer din cadrul direcţiei auto a Parlamentului Republicii Moldova, fiind autorizat prin foaia de parcurs seria JO nr.257788 din 28 mai 2023 se afla în misiune de serviciu privind transportarea deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, Caraman D. spre s. Larga, r. Briceni la întîlnire cu cetăţenii. Circulîn pe traseul Edineţ, avînd

limita de viteză admisă de legislaţie, a fost stopat de agentul constatator Buga V., care l-a informat despre încălcarea regimului de viteză cu 35 km/h în plus în zona or. Cupcini, unde limita de viteză este de 50 km/h. A indicat că a circulat regulamentar avînd pe traseu viteza medie de 80 km/h şi traversînd indicatorul intrare ”Cupcini”, a redus viteza la nivelul admisibil de 50 km/h.

A indicat că procesul-verbal din 28 mai 2023 este întocmit cu abateri de la legislaţia în vigoare, are caracter abuziv, fiind admise încălcări de către agentul constatator, şi anume: ofiţerul ce l-a stopat nu s-a prezentat conform regulamentului şi l-a stopat în mijlocul drumului punînd în pericol şi circulaţia altor automobile. Automobilul MAI 9879 se afla pe contraens, ce e interzis de legislaţie, pretinsa depăşire a limitei de viteză nu i-a fost prezentată la aparatul metrologic de măsurare a vitezei, ci i s-a prezentat la telefonul mobil al ofiţerului poza cu o pretinsă încălcare, la solicitarea de a fi prezentat radarul de viteză, ofieţrul a spus că e în maşinău, dar nu i-a fost prezentat, ofiţerul a efectuat un apel posibil superiorului privind obţinerea acordului la întocmirea procesului-verbal, la etapa întocmirii procesului-verbal din 28 mai 2023 nu i-a fost comunicat exact articolele din Codul Contravenţional, nu i-au fost enunţate drepturile conform C.C. al R.M., la etapa finală, în situaţia cînd a refuzat să semneze procesul-verbal întocmit cu încălcări, ofiţerul a stopat un automobil şi a determinat şoferul să semneze ceva, contestatarul nefiind întrebat despre refuzul de a semna procesul-verbal.

A indicat că cele menţionate pot fi confirmate de doi martori pasageri: Cazacu Călin şi Caraman Diana.

A invocat încălcarea prevederilor articolului 443 alin.(5), (6), (13), 443/1 alin.(6) Cod contravenţional şi încălcarea drepturilor constituţionale privind accesul liber la justiţie, prezumţia nevinovăţiei, dreptul la un proces echitabil.

În şedinţa de judecată contestatarul Botnaru Pavel nu s-a prezentat, fiind citat legal, a remis cerere dde examinare a cauzei în lipsă.

În şedinţa de judecată agentul constatator Buga Vadim nu s-a prezentat, fiind citat la adresa sediului DP Nord a INSP.

Ţinând cont de termenul restrâns stabilit de lege pentru examinarea cauzei contravenţionale, considerând că procedura de citare legală a fost respectată, iar contestatarul şi agentul constatator urmau să manifeste interes în participarea la judecarea cauzei, în condiţiile cererii sale de examinare în lipsă şi în conformitate cu prevederile 455 alin. (3) Cod contravenţional, şi având în vedere practica Curţii Europene a Drepturilor Omului (*cauzele Ponomaryov vs. Ucraina şi Avramenco vs. Moldovei*), instanţa a dispus desfăşurarea şedinţei de judecată în lipsa contestatarului şi a agentului constatator.

Audiind opiniile participanţilor la proces, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a admite contestaţia, din motivele după cum urmează:

În sensul art. 395 alin. (1) p.2) şi (1^1) Cod contravenţional, instanţa judecă contestaţiile împotriva deciziilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului.

Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională se examinează de către instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, ori de către instanţa de la locul unde îşi are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art.394 alin.(1^1).

Astfel, conform materialelor dosarului s-a constatat că, la data de 28 mai 2023, agentul constatator Buga Vadim din cadrul Direcţiei de patrulare Nord a INSP a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI05995194 în privinţa lui Botnaru Pavel pe faptul, că la data de 28 mai 2023, ora 09.07 pe traseul M5 km 81, utilizînd autoturismul Skoda Sup. cu nr.î. AAE016, şoferul, conducînd autovehiculul în raza de acţiune a indicatorului rutier 3.27 (Limita de viteză 50 km/h, deplasîndu-se cu viteza de 85 km/h, ignorînd prevederile indicatorului rutier 3.27 RCR, prin ce a comis contravenţia prevăzută de art. 236 alin.(2) Cod contravenţional.

Prin decizia agentul constatator, a fost aplicată sancţiunea principală cu amendă în mărime de 18 u.c., 900 lei şi sancţiunea complementară 4 puncte de penalizare.

Confortm art.448 alin.(1), (2) Cod contravenţional,

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447^1 alin. (8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancţiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana faţă de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanţa de judecată competentă să examineze contestaţia.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 28 mai 2023, acesta a fost întocmit în prezența șoferului, dar lipsește semnătura acestuia, fiind menţiunea de refuz.

La f.d.6 a dosarului este anexată scrisoarea nr. 34/17/3-2404 din 30.05.2023, prin care D.P. Nord al INSP a expediat în adresa lui Botnaru Pavel copia procesului-verbal cu privire la contravenţie din 28 mai 2023, iar la f.d.9 se regăsește copia respectivă (f.d.6, 9).

Astfel, instanţa apreciază, că contestatarul în data de 28 mai 2023 nu a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenţie, neparticipînd efectiv la examinarea cauzei contravenţionale de către agentul constatator, chiar dacă era la fața locului.

Respectiv, termenul de contestare urmează a fi calculat de la momentul primirii copiei de pe procesul-verbal cu privire la contravenţie. Conform scrisorii menţionate, D.P. Nord al INSP ar fi întocmit scrisoarea de expediere la data de 30 mai 2023, însă lipsește la materialele dosarului contravenţional vre-o probă care să ateste data exactă la care Botnaru Pavel a recepţionat efectiv actul. Or, INSP urma să expedieze actul prin scrisoare cu aviz.

În condiţiile expuse, toate dubiile se tratează în favoarea persoanei căreia i-a fost adusă acuzaţia în comiterea contravenţiei de către agentul de stat şi, fiind expediată contestaţia la data de 23 iunie 2023, instanţa va considera contestaţia depusă în termen.

În conformitate cu prevederile art. 10 Cod contravenţional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

Conform art. 21 din Constituţie, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.

Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. 2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţionala desfăşurata în faţa instanţei de judecata revine în primul rând organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, făptuitorul urmează să-şi probeze nevinovăţia.

În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus-indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI 05995194 din 28.05.2023.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât şi din oficiu de către instanţă întru asigurarea respectării principiului legalităţii şi dreptăţii, consacrate expres în art. 5 şi 7 din Codul contravenţional.

Prin urmare, legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită forma *„ad validitatem”,* cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, astfel agentul constatator pentru a constata starea de fapt şi drept reţinută în acţiunile contestatorului este obligat să de-a deplină eficienţă exigenţilor legale, în scopul ca procesul verbal cu privire la contravenţie să producă efecte juridice pentru care a fost întocmit.

Totodată instanţa reţine că, potrivit alin. (1) art. 442 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 din Codul contravenţional.

Prin urmare, analizând actul de sancţionare sub aspectul legalităţii sale, instanţa va cerceta dacă în cauză sunt întrunite cerinţele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenţie contestat, aşa cum sunt impuse acestea de dispoziţiile art. 443 din Codul contravenţional referitoare la menţiunile obligatorii, care trebuie prevăzute sub sancţiunea nulităţii.

Art. 443 alin.(5) Cod contravenţional prevede, că procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi de victimă cînd există.

La caz, studiind procesul-verbal recurat instanţa constată că, acesta a fost întocmit în condiţiile refuzului lui Botnaru Pavel de a participa la întocmirea procesului-verbal şi al semnării sale.

Astfel, potrivit art.443 alin.(6) Cod contravenţional, legiuitorul RM a stipulat că faptul refuzului persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi *se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon).*

La caz, procesul-verbal cu privire la contravenţie din 28 mai 2023 în rubrica 15, se indică că a participat martorul Rusu Eugeniu şi numărul de telefon 069272196.

Se reţine că, domiciliul persoanei respective nu a fost indicat, precum prevede norma legală menţionată, iar numărul de telefon indicat este indisponibil, fapt ce a determinat imposibilitatea citării numitului martor în şedinţa de judecată.

La fel, instanţa reţine, că fiind indicat de către agentul constatator că, procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost refuzat să fie semnat de către Botanru Pavel, acest refuz nu a fost contrasemnat la rubrica 20 de către pretinsul martor.

Respectiv, nu a fost îndeplinită nici cerinţa prevăzută de art. 443 alin.(6) Cod contravenţional.

În condiţiile lipsei semnăturii persoanei în privinţa căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie şi a martorului în mod corespunzător în procesul-verbal cu privire la contravenţie din 28.05.2023, acest fapt atrage nulitatea procesului-verbal conform art. 445 alin.(1) Cod contravenţional.

Instanţa mai reţine că, potrivit prevederilor art. 445 alin. (2) Cod contravenţional, *celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.*

Prin urmare, instanţa de judecată menţionează că odată ce procesul-verbal cu privire la contravenţie, a fost întocmit în condiţiile refuzului subiectului activ, agentul constatator urma în mod nemijlocit de a certifica această situaţia prin prezenţa/semnătura unui martor asistent cu *indicarea datei de identitate ale acestuia numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon,* drept consecinţă, agentul constatator a indicat martorul asistent ca fiind Rusu Eugeniu, nefiind indicat domiciliu, faptele consemnate de către reprezentantul statului care nu le poate fi atribuite un caracter veridic, or reprezentantul agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie a admis derogări de la prevederile art. 443 alin. (6) Cod contravenţional, circumstanţă care urmează a fi taxată de către instanţa de judecată în strictă conformitate cu dispoziţia art. 445 alin. (2) Cod contravenţional, deoarece *afectează în mod esenţial fondul cauzei.*

Pentru aceasta, instanţa de judecată conchide faptul că legiuitorul RM a legiferat în mod exhaustiv obligaţia semnăturii martorului asistent şi indicarea datelor de identificare în cazul în care se recurge la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie în lipsa sa, astfel în lipsa acestei chestiuni apare intervenţia mecanizmului nulităţii actului întocmit, ceia ce în speţă dincolo de orce dubiu sa şi regăsit.

Instanţa apreciază irelevante obiecţiile invocate de către contestatar privitor la: neprezentarea ofiţerului conform regulamentului, punerea în pericol a circulaţiei, aflarea automobilului de serviciu pe contrasens, neprezentarea aparatului de măsurare a vitezei, efectuarea apelului telefonic superioarului, modul de identificare a martorului. Aceste argumente nu duc la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie din 28 mai 2023, invocată de contestatar, vizează conduita disciplinară şi rutieră a agentului constatator.

Pe fonul celor expuse, luând în consideraţie că au fost constatate temeiuri de nulitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa consideră necesar de a nu se expune asupra fondului cauzei. Instanţa va declara nulitatea procesului-verbal din alte motive decît cele invocate de contestatar, din perspectiva verificării condiţiilor de formă a actului contestat.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 461 alin. (2) Cod contravenţional, *procesul contravenţional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată.*

În lumina celor expuse, instanţa notează că prin prisma jurisprudenţei Curţii Europene se evidenţiază concluzia că, încălcările de lege comise în cadrul procesului de judecată nu trebuie reparate în detrimentul persoanei atrase la răspundere contravenţională. Respectiv, statul este cel care trebuie să-şi asume erorile admise de Parchet (agentul constatator) sau de o instanţă de judecată şi aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză *(cauza Stefan vs. Romania, hotărîrea din 06.04.2010).*

În circumstanţele enunţate şi ţinând cont de prevederile art. 445 alin. (1),(2) Cod contravenţional, instanţa de judecată consideră necesar de a declara nul procesul verbal cu privire la contravenţie din 28.05.2023 întocmit în privinţa lui Botnaru Pavel în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 236 alin.(2) Cod contravenţional, din motivul neconsemnării în procesul-verbal a datelor şi faptelor indicate la art.443 alin.(6) Cod Contravenţional, cu încetarea procesul contravenţional în cauză.

Careva cheltuieli de judecată suportate de contestatar nu au fost demonstrate, lipsind temei de încasare a acestora.

La fel, nu a existat temei legal de a dispune suspendarea procesului-verbal cu privire la contravenţie, precum a solicitat contestatarul.

Fiind viciată procedura de constatare a faptei contravenţionale, atrage efectul anulării deciziei de sancţionare.

În baza art.art. 443, 445, 448, 460-462 Cod Contravenţional, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Contestaţia depusă de Botnaru Pavel se consideră depusă în termen şi se admite din alte motive decît cele invocate.

Se declară nul procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI nr. 05995194 din 28.05.2023 întocmit de către agentul constatator din cadrul Direcţiei de patrulare Nord a INSP în privinţa lui Botnaru Pavel în baza art. 236 alin. (2) Cod contravenţional din motivul neconsemnării în procesul-verbal a datelor şi faptelor indicate la art. 443 alin. (6) Cod contravenţional, cu încetarea procesului contravenţional.

Se anulează decizia de sancţionare aplicată de către agentul constatator din cadrul Direcţiei de patrulare Nord a INSP în privinţa lui Botnaru Pavel în baza art. 236 alin. (2) Cod contravenţional din 28 mai 2023.

Hotărîrea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălţi în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul **Schibin Vladislav**